

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ალევი

ალევი, ძველი სოფელი ქსნის მარცხ. შენაკად ალეურის ქვემოწელზე (ახლანდ. ახალგორის მუნიციპ.).

იყოფოდა ქვემო და შუა უბნებად, რ-ებიც შემდეგ ცალ-ცალკე სოფლებად იქცნენ (ახლანდ. ქვემო ალევი და შუა ალევი). ადამიანს ამ მიდამოებში უკვე ბრინჯაოს ხანაში უცხოვრია. გვხვდება ანტ. პერიოდის სამარხებიც. 1981-90 გაითხარა აღრინდ. ფეოდ. ხანის სამაროვანი. ფეოდ. ხანაში ა. ჯერ ქსნის ხევში შედიოდა, შემდეგ – ქსნის საერისთავოში. 1804 ა-ში 500-ზე მეტი კაცი ცხოვრობდა 33 კომლად, 1865-ში 50 კომლს ითვლიდა. ა-ის სამხრ.-აღმ-ით 3 – 4 კმ-ზე, უნაგირა მთის თხემზე მდებარეობს ალევის ე. წ. „ოქროსკარიანი“ სამების ეკლესია (VIII-IX სს.), მდიდარი და განთქმული სალოცავი აღმ. საქართველოში. ეკლესია დარბაზულია. აქვს გეგმით სწორკუთხა საკურთხეველი და ტრომპებზე დაყრდნობილი კონქი. სამხრ. და ჩრდ. კედლის პილასტრებზე ამოყვანილ თაღს ებჯინება გადამხური კამარა. ჩრდ., დას. და სამხრ-იდან აქვს მინაშენები, რ-ებშიც შესასვლელებია გაჭრილი. მთავარ ეკლესიას აღმ-იდან მიდგმული აქვს მეორე, მომცრო ეკლესია ნახევარწრიული აფსიდით (X ს.). კომპლექსს გარს არტყია ნატეხი ქვით ნაგები გალავანი, რ-ის შიგნით სხვადასხვა დანიშნულების ნაგებობათა ნანგრევებია.

ჭ. გვასალია
